

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 382/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Slovenskej republiky – Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, zastúpenej Mgr. Z. T., vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 23 Er 2767/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Slovenskej republiky – Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2012 doručená sťažnosť Slovenskej republiky – Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 (správne má byť zrejme čl. 1, pozn.) Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v konaní vedenom Okresným súdom Malacky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Er 2767/2011. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 26. júla 2012.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 V 1/04-17 z 29. apríla 2004 bolo povolené vyrovnanie dlžníka F., a. s. (ďalej len „dlžník“). V rámci tohto vyrovnania bývalý Daňový úrad Košice IV (ďalej len „daňový úrad“) zo svojej pohľadávky voči dlžníkovi prihlásenej vo výške 640 793 831 Sk získal právo na úhradu 35 % z pohľadávky, teda na sumu 224 227 841 Sk. Vyplýva to z ďalšieho uznesenia krajského súdu č. k. 3 V 1/04-31 zo 14. júla 2004 (s právoplatnosťou 23. júla 2004), ktorým bolo vyrovnanie potvrdené. Rozhodnutím Komisie Európskych spoločenstiev v Bruseli (ďalej len „komisia“) sp. zn. C 25/2005 (EX NN 21/2005) zo 7. júna 2006 bolo vyslovené, že štátna pomoc, ktorú Slovenská republika poskytla dlžníkovi vo výške 416 515 990 Sk, nie je zlučiteľná so spoločným trhom. Slovenskej republike bolo uložené prijať všetky opatrenia potrebné na vymáhanie nezákonne poskytnutej štátnej pomoci od dlžníka s tým, že vymáhanie sa má uskutočniť bez odkladu a v súlade s postupmi uvedenými vo vnútroštátnych predpisoch, pokiaľ umožňujú okamžité a účinné vykonanie tohto rozhodnutia. Vymáhaná suma pritom musí zahŕňať úroky za celé obdobie od dátumu, ku ktorému bola suma daná k dispozícii dlžníkovi, do jej skutočného vrátenia.

Dňa 1. júna 2011 nadobudol účinnosť zákon č. 102/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o štátnej pomoci“). Na základe novely zákona o štátnej pomoci podal daňový úrad ako oprávnený návrh na vykonanie exekúcie proti dlžníkovi ako povinnému. Domáhal sa ním exekvovania sumy 20 976 920 € s úrokom 2,77 % ročne od 1. júna 2011 až do zaplatenia. Za exekučný titul

označil rozhodnutie komisie o štátnej pomoci sp. zn. C 25/2005 (EX NN 21/2005) zo 7. júna 2006.

Uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 2767/2011-135 zo 4. mája 2012 sa konštatovalo, že exekučné konanie sa povolením reštrukturalizácie zo zákona zastavuje, pričom žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa zistenia okresného súdu reštrukturalizačné konanie bolo proti dlžníkovi začaté vydaním uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 26 R 5/2011 z 13. júla 2011, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 19. júla 2011. Reštrukturalizácia bola povolená zverejnením uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 CoKR 15/2011 z 18. októbra 2011, ku ktorému došlo 25. októbra 2011. Podľa § 118 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) povolením reštrukturalizácie sa konania prerušené podľa § 114 ods. 1 písm. b) zákona o konkurze zastavujú. Na základe uvedeného preto došlo zo zákona k zastaveniu prerušeného exekučného konania, a to povolením reštrukturalizácie dlžníka.

Uznesenie obsahuje poučenie, podľa ktorého proti výroku o zastavení exekúcie nie je prípustné odvolanie v zmysle § 58 ods. 4 Exekučného poriadku. Proti výroku o trovách konaniach je odvolanie prípustné, a to do 15 dní odo dňa doručenia. Podľa dátumovej pečiatky bolo uznesenie doručené daňovému úradu 14. mája 2012.

Uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er 2767/2011-135 zo 4. mája 2012 podľa doložky právoplatnosti z 19. júla 2012 nadobudlo právoplatnosť vo výroku o zastavení konania 14. mája 2012. Výrok o náhrade trov konania sa stal právoplatným 30. mája 2012.

Podľa názoru sťažovateľky uznesenie okresného súdu o zastavení exekučného konania je neakceptovateľné v podstate z dvoch zásadných pohľadov. Hoci okresný súd ešte pred zastavením konania toto prerušil z dôvodu, že na ústavnom súde prebieha konanie o súlade novely zákona o štátnej pomoci, v uznesení o zastavení konania už vychádza z toho, že exekučné konanie bolo prerušené zo zákona začatím reštrukturalizačného konania. Takáto argumentácia sa javí ako zmätočná, a to tým viac, že sťažovateľka podala

proti uzneseniu o prerušení konania z dôvodu prebiehajúceho konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde odvolanie, o ktorom nikdy rozhodnuté nebolo. Ďalším dôvodom je, že okresný súd mal vec posúdiť v rámci prednostnej aplikácie európskeho práva a na jeho základe mal dospieť k záveru o neaplikovateľnosti ustanovenia § 118 ods. 1 zákona o konkurze (na základe ktorého považoval exekúciu za zastavenú).

Sťažovateľka je presvedčená, že jej sťažnosť treba považovať za včas podanú. Pri koncipovaní sťažnosti vychádzala z telefonicky získanej informácie od okresného súdu, podľa ktorej uznesenie č. k. 23 Er 2767/2011-135 zo 4. mája 2012 nadobudlo právoplatnosť 30. mája 2012, avšak v samotnom písomnom vyhotovení uznesenia bola právoplatnosť vyznačená odlišne podľa jednotlivých výrokov tak, ako to je už uvedené. Napriek tomu podáva túto sťažnosť aspoň v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti uznesenia v časti výroku o trovách konania, teda do 30. júla 2012. Opiera sa pritom o čl. 12 ods. 1 ústavy, podľa ktorého základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Je toho názoru, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, ako aj základné právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy sú podľa čl. 12 ústavy nepremlčateľnými právami. Nepremlčateľnosť týchto základných práv v intenciách už uvedených okolností umožňuje sťažovateľke domnievať sa, že v tomto prípade je možné neprihliadnuť na dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti určenú v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Súčasne sa sťažovateľka opiera o znenie ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže (a teda nie je povinný) odmietnuť návrhy podané oneskorene.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23 Er 2767/2011 s tým, aby uznesenie zo 4. mája 2012 bolo zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľka si je vedomá skutočnosti, že uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie nadobudlo podľa doložky právoplatnosti vydanéj okresným súdom 19. júla 2012 právoplatnosť 14. mája 2012. Napriek tomu považuje sťažnosť za včas podanú. Na vysvetlenie dodáva, že podľa predbežnej telefonickej informácie z okresného súdu bola presvedčená, že uznesenie sa stalo právoplatným 30. mája 2012. Okrem toho vzhľadom na nepremlčateľnosť označených základných práv je v danom prípade podľa nej možné neprihliadnuť na dvojmesačnú zákonnú lehotu. Napokon je presvedčená, že vzhľadom

na znenie ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd síce môže, ale nie je povinný odmietnuť návrhy podané oneskorene.

Ústavný súd konštatuje, že aj keby malo byť pravdivé tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého získala predbežnú telefonickú informáciu z okresného súdu o tom, že uznesenie sa stalo právoplatným 30. mája 2012, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu muselo byť sťažovateľke (ktorá je odborne personálne vybavená na riešenie právnych problémov) už na prvý pohľad zrejmé, že uznesenie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť ohľadom všetkých jeho výrokov v rovnakom časovom momente. Je to dané okolnosťou, že kým proti prvému výroku o zastavení exekučného konania nebolo v zmysle poskytnutého poučenia prípustné odvolanie, proti druhému výroku o náhrade trov konania bolo v zmysle poskytnutého poučenia prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia.

Za daného stavu v záujme účinnej ochrany vlastných práv mala sťažovateľka postupovať tak, aby sťažnosť ústavnému súdu podala v lehote dvoch mesiacov od doručenia uznesenia. Takýto postup vylučoval riziko vyplývajúce zo skutočnosti, že sťažovateľka bez informácie z okresného súdu nemohla presne vedieť, kedy sa stal výrok uznesenia o zastavení exekučného konania právoplatným.

Skutočnosť, že základné práva a slobody sú v zmysle čl. 12 ods. 1 druhej vety ústavy nepremlčateľné (v hmotno-právnom zmysle), neznamená, že by nebolo možné zákonom ustanoviť lehotu (v procesno-právnom zmysle), v rámci ktorej treba prípadné porušenie základného práva v predpísanom konaní uplatniť. Opačný výklad by znamenal, že zákonné procesné lehoty na uplatnenie práva v predpísanom konaní sú vlastne superfluentné, ak predmetom konania je niektoré základné právo alebo sloboda. Takýto výklad je však neudržateľný.

Napokon je potrebné uviesť, že formulácia ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorej návrhy podané (inter alia) oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania, neznamená podľa ustálenej judikačnej praxe ústavného súdu, že by aplikáciu tohto ustanovenia bolo

možné považovať za fakultatívnu. Použitý výraz „môže“ v danom prípade treba vykladať vo význame „smie“, teda skôr z pohľadu vymedzenia právomoci.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2012